

AKO SA BRÁNIŤ?

- **Keď do Teba niekto zapára**, nedaj sa vyprovokovať ani vyrušiť, aj keď sú viacerí.
- **Môžeš im povedať**, aby vypadli, kričať „NIE“ alebo utekať preč. Ale musíš to urobiť nahnevane a hneď odísť.
- **Keď máš ísť okolo** tých, ktorí ťa bijú, berú ti veci, nechodievaj sám. Počkaj na nejakú skupinku, pridaj sa k nim, aj keď ich vôbec nepoznáš.
- **Vyhýbaj sa miestam**, kde by ťa mohol niekto zbiť, zobrať ti niečo alebo ťa inak trápiť.
- **Keď nemáš kamarátov**, skús si ich nájsť. Možno má niekto v tvojom okolí rovnaké problémy ako ty. Skús sa s ním spojiť.
- **Zaznamenávaj si všetko**, čo ti robia, kedy, kde a kto ti čo urobil a povedal.
- **Keď si myslíš, že sa nemôžeš zdôveriť** nikomu, zavolaj na linku dôvery alebo do Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.
- **V škole skús nájsť** dôveryhodnú pani učiteľku, výchovnú poradkyňu alebo aspoň spolužiaka, ktorému sa zdôveríš.
- **Povedz o svojich problémoch** rodičom a požiadaj ich o radu. Ty ich pomoc a podporu potrebuješ oni sa určite budú snažiť pomôcť ti.

LINKY A ODKAZY

Linka, ktorá má uši pre všetky deti
055/234 72 72
(pracovný deň od 14:00 do 20:00 hod.)

Linka detskej istoty
Slovenského výboru UNICEF
(bezplatná linka)
0800 112 112

Linka detskej dôvery
0800 117 878

Linka nádeje
+421 48 414 67 77

KONTAKTUJTE NÁS

NADÁCIA DeDO | Mlynská 26, Košice
bezplatné sociálne, právne poradenstvo
diskriminacia@nadaciadedo.sk | 055/7289702
www.diskriminacia.nadaciadedo.sk

ŠIKANA

Podstata a formy šikanovania

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ
PROGRAM
ĽUDSKÉ
ZDROJE

IA MPSVR SR

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

www.esf.gov.sk | www.ia.gov.sk

PO CELOM SVETE SA TÚŽBA PREŽIŤ SPÁJA S PRESVEDČENÍM, ŽE PREŽIJÚ LEN ÚSPEŠNÍ A BOHATÍ ĽUDIA. TÁTO IDEA SA NEÚMYSELNE VŠTEPUJE DEŤOM A MLADÝM ĽUĐOM AKO TAKTIKA PREŽITIA, V KTOREJ SA ZDÔRAŽŇUJE NADRAĐOVANIE, PREVAHA MOCI A SILY, TAK BLÍZKA ŠIKANOVANIU.

ČO JE TO ŠIKANA?

Smernica Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach šikanovaním rozumie správanie žiaka, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie, zastrašovanie iného žiaka alebo úmyselný, spravidla opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.

PODSTATA ŠIKANOVANIA

1. Úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky.
2. Agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov.
3. Prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.

FORMY ŠIKANOVANIA

Priama forma šikanovania sa prejavuje najmä fyzickými útokmi, urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešňovaním, príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzením vecí, vyhrážaním, zastrašovaním, vydieraním, zneužitím osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovaním.

Nepriama forma šikanovania sa prejavuje najmä prehliadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu alebo nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám.

O účinkoch a dopadoch masmédií hovoríme na negatívnej a pozitívnej rovine. Reflexia pozitívnych účinkov informačno-komunikačných technológií (poznávanie, vzdelávanie, rôznorodosť vzorov a vzorcov správania) nie je taká zaujímavá ako reflexia negatívnych účinkov. Spoločnosť veľmi často uvažuje o účinkoch médií, ktoré sa prejavujú vedomosťami, v citovej a psychomotorickej oblasti.

KYBERŠIKANA

Priama forma zámerného a opakovaného psychického násillia, vrátane symbolickej agresie, prostredníctvom nových komunikačných prostriedkov. Ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (telefón, pagery, tablet, e-mail, internet a pod.) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie. Často sa vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.

PAMÄTAJ SI!

- **Ak si obeťou šikanovania**, zdôver sa dospelému, ktorému veríš a chráň sa!
- **Ak šikanujú tvojho spolužiaka**, nie je správne schvaľovať agresívne správanie spolužiakov.
- **Nie je správne ani odsudzovať** niekoho, kto je iný, možno menej sympaticky, slabší, má iné názory a záujmy, má nejaký fyzický, či iný hendikep.
- **Nie je správne mlčať**, keď cítiš nespravodlivosť, nečestnosť, ponižovanie druhých.
- **Nie je správne nechať sa ovplyvniť** alebo presvedčiť agresormi, aby si mlčal.
- **Nie je správne nečinne sa prizerat'** alebo byť ľahostajný, keď sa staneš svedkom šikanovania.
- **Hovorí sa o „žalovaní“** ako keby to bolo niečo nemiestne a nedôstojné. Keď niekto ohlásí šikanovanie, vôbec to neznamená, že je slaboch. Naopak, dokazuje to, že sa nebojí a že má dost sebavedomia, aby sa šikanovať nenechal.
- **Ak vieš, že je v Tvojom okolí niekto šikanovaný**, povedz to rodičom, triednej učiteľke, koordinátorovi prevencie alebo niekomu dospelému, komu dôveruješ.